

„POMALUJ MÓJ ŚWIAT”

SCENARIUSZ ZAJĘĆ NA DZIEŃ INTEGRACJI DLA KLAS IV - VI

Cele:

1. Przybliżenie problematyki osób niepełnosprawnych
2. Integracja wychowanków pełnosprawnych i niepełnosprawnych poprzez stwarzanie warunków przyjaźni i odpowiedzialności za siebie i innych.
3. Uświadomienie uczniom, że w naszym otoczeniu znajdują się osoby niepełnosprawne
4. Zwrócenie uwagi na to jak czują się osoby niepełnosprawne, czego oczekują od osób zdrowych
5. Dążenie do wypracowania postawy integracji ludzi niepełnosprawnych i ludzi zdrowych

Metody pracy: słowna, problemowa, praktycznego działania

Środki dydaktyczne: kartka z powitaniem zapisanym alfabetem Brajla, kartka z definicją niepełnosprawności, arkusz ze zdaniem niedokończonym, fragmenty tekstów z nauczaniem Jana Pawła II, przybory do pisania, arkusze papieru

Przebieg zajęć:

1. Prowadzący wita uczniów na trzy sposoby:

- a) za pomocą języka migowego
- b) podając kartkę z tekstem zapisanym alfabetem Brajla
- c) mówiąc bez głosu

Pyta uczniów o odczucia związane z eksperymentem oraz stopień zrozumienia komunikatu. Następnie nauczyciel wprowadza uczniów w temat zajęć, informuje o celach oraz zaprasza do aktywnego udziału w lekcji.

2. Zdania niedokończone.

Uczniowie kolejno uzupełniają zdanie zapisane na plakacie:

Wspólne uzupełnianie niedokończonych zdań, na rozmieszczonych w klasie plakatach np.

- Osoba niepełnosprawna kojarzy mi się .....
- Najważniejszą barierą, jaka stoi przed osobą niepełnosprawną, jest.....

- Przyjaźń z osobą niepełnosprawną .....
- W kontakcie z osobą niepełnosprawną najbardziej przeszkadza mi ...
- Edukacją osób niepełnosprawnych utrudniają .....
- Niepełnosprawność traktuję jako .....
- Widok osoby niepełnosprawnej wywołuje we mnie .....

Nauczyciel pyta, czy uczniowie w swoim życiu zetknęli się z osobami niepełnosprawnymi, w jakich okolicznościach i na czym polegał ten kontakt. Uczniowie dzielą się doświadczeniami.

3. Rodzaje niepełnosprawności.

Nauczyciel prosi uczniów, by wymienili, jakie znają rodzaje niepełnosprawności i hasła kolejno zapisuje na arkuszu.

4. Definicja osoby niepełnosprawnej.

Uczniowie próbują podać określenie osoby niepełnosprawnej. Na koniec nauczyciel proponuje definicję:

osoba niepełnosprawna – osoby o niepełnej sprawności jednego lub kilku zmysłów (np. wzroku, słuchu), intelektualnej (np. zespół Downa) lecz o równych prawach i obowiązkach w życiu społecznym;

5. Stereotypy.

Uczniowie podzieleni na dwie grupy otrzymują fragmenty tekstów z nauczaniem Jana Pawła II. Ich zadaniem jest wskazanie, jaki stereotyp na temat osób niepełnosprawnych neguje papież. Nauczyciel pyta uczniów, z jakimi jeszcze stereotypami odnośnie niepełnosprawności się spotkali. (To, że ktoś jest niepełnosprawny nie umniejsza jego godności; Niepełnosprawność to nie kara za grzechy; Niepełnosprawny nie oznacza głupi; Niepełnosprawny nie znaczy nieszczęśliwy;)

6. Podobieństwa osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych:

Uczniowie w czterech grupach opracowują podobieństwa między osobą pełnosprawną a osobą:

- niewidomą
- niesłyszącą
- niepełnosprawną intelektualnie
- niepełnosprawną ruchowo

Uczniowie czytają oraz komentują wyniki swojej pracy.

Podsumowując nauczyciel podkreśla, jakie czynności można wykonywać wspólnie z osobami niepełnosprawnymi, np. mają to samo hobby, chodzą do kina, lubią gry komputerowe, czytają te same książki itp.

7. W jakich sytuacjach czujemy się nie w pełni sprawni?

Uczniowie poszukują sytuacji, w których czuli się nie w pełni sprawni (np. gdy gaśnie światło, gdy złamiemy nogę, gdy chorzy leżymy w łóżku, gdy znajdziemy się w obcym kraju i nie rozumiemy języka). Nauczyciel podsumowując sugeruje uczniom, że skoro my także napotykamy na problemy, to może aż tak bardzo nie różnimy się od osób niepełnosprawnych.

8. Jak możemy pomóc osobom niepełnosprawnym? Czego one od nas oczekują?

Nauczyciel kładzie w centrum kartkę. Do niej uczniowie dokładają (np. jak promienie słońca) wypisane na cienkich paskach swoje wskazówki dla innych, dotyczące bezstresowego, ich zdaniem, kontaktu z osobą niepełnosprawną. Nauczyciel ma przygotowanych kilka gotowych haseł i dokłada je, w przypadku gdyby uczniowie mieli problemy z dodawaniem własnych, np.

ZWRACAJ SIĘ BEZPOŚREDNIO DO OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ.

SZUKAJ POROZUMIENIA WSZYSTKIMI MOŻLIWYMI SPOSOBAMI KOMUNIKACJI.

NIE TRAKTUJ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ JAK DZIECKA. MÓW PROSTYM, ALE NIEZBYT DZIECINNYM JĘZYKIEM.

WSPIERAJ, A NIE WYRĘCZAJ.

NIE LITUJ SIĘ.

NIE ZAPOMNIJ, ŻE SĄ RZECZY, KTÓRYCH MOŻESZ NAUCZYĆ SIĘ OD OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ.

9. Podsumowanie.

Nauczyciel podsumowuje zajęcia, podkreśla, że każdy człowiek jest obdarzony godnością, ma więc pełne prawo żyć, uczyć się bawić i realizować swoje marzenia oraz cele. Człowiek niepełnosprawny potrzebuje nie tylko opieki, ale również szacunku, akceptacji i miłości. Ludzie

zdrowi nie są wolni od przywar i ułomności, wykazują cechy niepełnosprawności w różnych dziedzinach i okresach życia. Dlatego nie należy nikim pogardzać, ani uważać innych za gorszych od siebie.

Opracował zespół w składzie: Ewa Machulska, Wioletta Tchórzewska, Danuta Pietrzycka, Wioletta Wójtowicz

Załącznik

Przesłanie 1.

Jan Paweł II zdecydowanie podkreśla, że człowiek niepełnosprawny, ponieważ jest człowiekiem niezależnie od stanu swojego zdrowia i stanu umysłu jest osobą. Jest więc szczególnym rodzajem bytu, posiada to „coś więcej”, co wyróżnia go od innych bytów. Tym czymś jest wymiar duchowy. Niepełnosprawność fizyczna lub psychiczna nie jest w stanie naruszyć struktury osobowej człowieka, ducha ludzkiego. Nawet radykalnie zły i niepomysłny stan zdrowia fizycznego i psychicznego „nic nie dodaje, ani niczego nie ujmuje godności osoby ludzkiej” (Anioł Pański, Watykan, 8.3.1982).

Osoby niepełnosprawne lub chore są w pełni podmiotami ludzkimi, dlatego pomimo ograniczeń i cierpień wpisanych w ich ciało i władze, przysługują im wrodzone nienaruszalne prawa ludzkie (Encyklika *Laborem exercens*, 14.9.1981).

[Kornas-Biela D., *Posłannictwo osób niepełnosprawnych w nauczaniu Jana Pawła II*, Lublin 1988]

Przesłanie 2

Trudno jest zrozumieć sens cierpienia, choroby i niepełnej sprawności, zwłaszcza gdy dotyka niewinne dzieci. Zagubiony umysł ludzki może traktować istnienie cierpienia jako skandal, bezsens, a Bóg może mu się jawić, jako milczący, obojętny lub groźny, stąd może czuć się uprawnionym do postawy buntu przeciw cierpieniu i Bogu (Przemówienia, Rzym, 8.6.1982).

W swoich pismach i wypowiedziach Jan Paweł II wskazuje, że niepełnosprawność nie jest przypadkiem i fatum, znakiem przekleństwa, czy odwrócenia się Boga od człowieka. „Nie jest więc ono karą za popełnione winy, ale materią do kształtowania nowego człowieka i nowej ludzkości” (Modlitwa, Rzym, 8.6.1982).

[Kornas-Biela D., *Posłannictwo osób niepełnosprawnych*
w nauczaniu Jana Pawła II, Lublin 1988]